

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για τους
κανονισμούς «Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις
Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης) Κανονισμοί του 2021»**

Παρόντες:

Νίκος Κέττηρος, αναπλ. πρόεδρος

Μαρίνα Νικολάου

Πρόδρομος Αλαμπρίτης

Χρυσάνθος Σαββίδης

Αντρέας Καυκαλιάς

Λίνος Παπαγιάννης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε επτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ της 13^{ης} Απριλίου 2022 και της 22^{ας} Ιουνίου 2022. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της η Επίτροπος Περιβάλλοντος, εκπρόσωποι του Γραφείου Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Τμήματος Περιβάλλοντος του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Εσωτερικών, της Διεύθυνσης Ελέγχου του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), του Συνδέσμου Βιομηχάνων Ανακύκλωσης και Συνεργατών Κύπρου, της Green Dot (Cyprus) Public Co Ltd, της Αναπτυξιακής Εταιρείας Τροόδους και της περιβαλλοντικής οργάνωσης «Φίλοι της Γης Κύπρου».

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομικών, ο Σύνδεσμος Ανακυκλωτών Κύπρου και το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprica), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής. Η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου

(ΟΠΟΚ), παρ' όλο που κλήθηκε, δεν παρευρέθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής, ωστόσο ενημέρωσε με γραπτό υπόμνημά της την επιτροπή ότι συμφωνεί με τον σκοπό και τις πρόνοιες των υπό εξέταση κανονισμών.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης των κανονισμών παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Σάβια Ορφανίδου, Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν, Χρίστος Ορφανίδης και Μιχάλης Γιακουμή.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του εδαφίου (6) του άρθρου 13, του εδαφίου (5) του άρθρου 15, του εδαφίου (1Α) του άρθρου 35, του εδαφίου (1Α) του άρθρου 36 και της παραγράφου (ζ) του εδαφίου (2) του άρθρου 54 του περί Αποβλήτων Νόμου, είναι ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων των αρχών τοπικής διοίκησης για την ορθολογική διαχείριση των δημοτικών τους αποβλήτων.

Ειδικότερα, στους υπό αναφορά κανονισμούς προβλέπονται μεταξύ άλλων οι ακόλουθες υποχρεώσεις των αρχών τοπικής διοίκησης:

1. Εκπόνηση εξαετούς τοπικού σχεδίου δράσης για την πρόληψη της δημιουργίας και τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων, με σκοπό την επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων που τέθηκαν για αύξηση αφενός της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης και αφετέρου της χωριστής συλλογής των ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων, καθώς και για μείωση των ποσοτήτων μικτών αποβλήτων που καταλήγουν σε υγειονομική ταφή.
2. Εφαρμογή του συστήματος υποχρεωτικής διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής για τις κατηγορίες δημοτικών αποβλήτων που καθορίζονται στη σχετική πρόνοια των υπό εξέταση κανονισμών, σύμφωνα με τις ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις που καθορίζονται στο σχετικό διάταγμα που εκδίδει ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.
3. Εφαρμογή του συστήματος «Πληρώνω όσο Πετάω».

4. Ενημέρωση του κοινού αναφορικά με τις πρόνοιες του οικείου τοπικού σχεδίου δράσης, του συστήματος διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής και του συστήματος «Πληρώνω όσο Πετάω», καθώς και με τα θέματα που προβλέπονται στη σχετική πρόνοια των υπό εξέταση κανονισμών.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, καθότι αποτελούν εκ των προτέρων αιρεσιμότητα για την εκταμίευση κονδυλίων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και για τα χρηματοδοτικά προγράμματα που αφορούν τη διαχείριση των αποβλήτων. Πρόσθετα, ο Υπουργός Οικονομικών με επιστολή του ημερομηνίας 9 Μαΐου 2022 ενημέρωσε την επιτροπή ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε την εκπλήρωση της πιο πάνω αιρεσιμότητας ως προϋπόθεση για την έγκριση του προγράμματος πολιτικής συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» προϋπολογισμού ύψους €1,8 δις.

Στο πλαίσιο της συζήτησης επί της αρχής των προτεινόμενων κανονισμών οι εκπρόσωποι των εμπλεκόμενων φορέων, παρ' όλο που συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των κανονισμών, εξέφρασαν με σχετικά υπομνήματά τους επιφυλάξεις/παρατηρήσεις σε σχέση με συγκεκριμένες πρόνοιές τους.

Ειδικότερα, οι εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων Κύπρου και της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου υπογράμμισαν την ανάγκη οικονομικής στήριξης των αρχών τοπικής διοίκησης και ιδιαίτερα των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών της Δημοκρατίας, ώστε να επιτευχθεί η υλοποίηση των πρόσθετων υποχρεώσεων που θα επωμιστούν για την εφαρμογή των προνοιών των υπό αναφορά κανονισμών. Επιπροσθέτως, εξέφρασαν την αντίθεσή τους σχετικά με την πρόνοια των προτεινόμενων κανονισμών που θέτει ως προθεσμία εκπόνησης των τοπικών σχεδίων δράσης για την πρόληψη δημιουργίας και διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων την

31^η Δεκεμβρίου 2022, λόγω του σύντομου χρόνου που απομένει για εκπλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης, και εισηγήθηκαν στην επιτροπή την επέκταση της εν λόγω προθεσμίας έως την 31^η Δεκεμβρίου 2023.

Περαιτέρω, οι εκπρόσωποι της περιβαλλοντικής οργάνωσης «Φίλοι της Γης Κύπρου» εξέφρασαν τη διαφωνία τους με τις πρόνοιες των προτεινόμενων κανονισμών που προβλέπουν ότι οι αρχές τοπικής διοίκησης συμβάλλουν «στο μέτρο των οικονομικών τους δυνατοτήτων» σχετικά με την επίτευξη ορισμένων υποχρεώσεων που προβλέπονται στις πρόνοιες των υπό αναφορά κανονισμών, καθότι η εν λόγω αναφορά ενδέχεται να παρέχει τη δυνατότητα στις αρχές τοπικής διοίκησης να επικαλούνται οικονομικές δυσκολίες, με στόχο να αποκλίνουν από τις υποχρεώσεις τους για επίτευξη των εθνικών στόχων για ορθολογική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων. Πρόσθετα, εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με την πρόνοια με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να καθορίσει με σχετικό διάταγμά του ότι τα μικτά δημοτικά απόβλητα δύναται να συλλέγονται υπό προϋποθέσεις στον ίδιο κάδο και/ή στην ίδια σακούλα με άλλες κατηγορίες αποβλήτων, υπογραμμίζοντας ότι τα μικτά δημοτικά απόβλητα πρέπει πάντα να συλλέγονται ξεχωριστά από τα οργανικά απόβλητα και τα ανακυκλώσιμα υλικά.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των προνοιών των υπό αναφορά κανονισμών η επιτροπή εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με ορισμένες πρόνοιες αυτών και επισήμανε την ανάγκη τροποποίησής τους, ώστε να επενεχθούν σε αυτούς τα ακόλουθα:

1. Διαχωρισμός των αποβλήτων του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού από τα ογκώδη απόβλητα, λόγω της ειδικής διαχείρισης που πρέπει αυτά να τύχουν σε σύγκριση με άλλα ογκώδη απόβλητα.
2. Επανεξέταση του όρου «*αρχή τοπικής διοίκησης*», ώστε να καθοριστούν ρητά στις πρόνοιες των κανονισμών οι δήμοι και τα συμπλέγματα υπηρεσιών

κοινοτήτων ως αυτά διαμορφώθηκαν πρόσφατα με τη μεταρρύθμιση της τοπικής διοίκησης, λόγω του ότι δεν είναι δυνατή η παραπομπή στη σχετική νομοθεσία, αφού αυτή δεν έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ, καθότι σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας αυτή τίθεται σε ισχύ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

3. Επέκταση της προθεσμίας που τέθηκε στις αρχές τοπικής διοίκησης για εκπόνηση των τοπικών σχεδίων δράσης για την πρόληψη της δημιουργίας και τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων, λόγω του σύντομου χρόνου που απομένει για εκπλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης έως την 31^η Δεκεμβρίου 2022 που προβλέπει η σχετική πρόνοια των κανονισμών.
4. Καθορισμός του χρονικού διαστήματος εντός του οποίου ο διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος δύναται να υποβάλει απόψεις και υποδείξεις στην αρχή τοπικής διοίκησης σε περίπτωση διαπίστωσης ελλείψεων στο οικείο τοπικό σχέδιο δράσης πριν από την οριστικοποίησή του.
5. Καθορισμός του χρόνου εντός του οποίου η αρχή τοπικής διοίκησης δύναται να θέσει σε ισχύ το οικείο τοπικό σχέδιο δράσης.
6. Επανεξέταση της δυνατότητας που παρέχεται στον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να καθορίσει με σχετικό διάταγμά του ότι τα μικτά δημοτικά απόβλητα δύναται να συλλέγονται υπό προϋποθέσεις στον ίδιο κάδο και/ή στην ίδια σακούλα με άλλες κατηγορίες αποβλήτων.
7. Επανεξέταση των θεμάτων τα οποία είναι δεκτικά ρύθμισης με σχετικά διατάγματα που εκδίδει ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και ειδικότερα περιορισμός της εν λόγω ευχέρειας του υπουργού σε ρύθμιση των ελάχιστων τεχνικών προδιαγραφών του συστήματος «Πληρώνω όσο Πετάω».
8. Επανεξέταση της υποχρέωσης των αρχών τοπικής διοίκησης να ενημερώνουν το κοινό μέσω έντυπου υλικού, ανακοινώσεων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και

μέσω διαδικτύου σχετικά με θέματα που προβλέπονται στη σχετική πρόνοια των κανονισμών, ώστε αφενός να διασφαλιστεί ότι η εν λόγω ενημέρωση θα είναι αναλυτική και θα διενεργείται τακτικά και αφετέρου ότι αυτή θα προβλέπεται αναλυτικά στο οικείο τοπικό σχέδιο δράσης.

9. Διαγραφή της υποχρέωσης που προβλέπεται για παροχή πληροφοριών από τον κάτοχο δημοτικών αποβλήτων στην αρχή τοπικής διοίκησης σχετικά με την προέλευση, κατηγορία, ποσότητα, διαχείριση και προορισμό των αποβλήτων που κατέχει και περιορισμός της εν λόγω υποχρέωσης μόνο για τους εμπορικούς κατόχους δημοτικών αποβλήτων.
10. Επανεξέταση της προτεινόμενης έναρξης ισχύος ορισμένων προνοιών των προτεινόμενων κανονισμών, ώστε να δοθεί περαιτέρω χρόνος στις αρχές τοπικής διοίκησης να εκπονήσουν τα τοπικά σχέδια δράσης.

Ακολούθως, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος επανεξέτασε τις πρόνοιες των κανονισμών στη βάση των παρατηρήσεων που διατυπώθηκαν στην επιτροπή τόσο από μέλη της όσο και από τους εμπλεκόμενους φορείς και προέβη σε αναθεώρηση του κειμένου αυτών, το οποίο έθεσε ενώπιον της επιτροπής σε αντικατάσταση του αρχικώς κατατεθέντος με επιστολή του ημερομηνίας 15 Ιουνίου 2022. Σημειώνεται ότι η αντικατάσταση των προτεινόμενων κανονισμών έγινε κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης από το Υπουργικό Συμβούλιο στην απόφαση αυτού ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2021.

Ειδικότερα, οι κυριότερες πρόνοιες που περιλαμβάνονται στο αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών και διαφοροποιούνται σε σχέση με το αρχικώς κατατεθέν κείμενο είναι οι ακόλουθες:

1. Καθορισμός των δήμων και των συμπλεγμάτων υπηρεσιών κοινοτήτων στο σχετικό παράρτημα των προτεινόμενων κανονισμών, ώστε αυτοί να συνάδουν με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας που ψηφίστηκε πρόσφατα στο πλαίσιο

της μεταρρύθμισης της τοπικής διοίκησης κατόπιν σχετικής σύστασης της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

2. Επέκταση της προθεσμίας που τέθηκε στις αρχές τοπικής διοίκησης για εκπόνηση των τοπικών σχεδίων δράσης για την πρόληψη της δημιουργίας και τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων έως την 31^η Δεκεμβρίου 2023.
3. Θέσπιση της υποχρέωσης των αρχών τοπικής διοίκησης να θέσουν σε ισχύ το τοπικό σχέδιο δράσης για την πρόληψη της δημιουργίας και τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων που αυτές εκπονούν έως την 31^η Δεκεμβρίου 2023.
4. Καθορισμός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών εντός του οποίου ο διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος δύναται να υποβάλει απόψεις και υποδείξεις στην αρχή τοπικής διοίκησης σε περίπτωση διαπίστωσης ελλείψεων στο οικείο τοπικό σχέδιο δράσης πριν από την οριστικοποίησή του.
5. Θέσπιση της υποχρέωσης των αρχών τοπικής διοίκησης να επικοινωνούν αμέσως με τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, σε περίπτωση που δημιουργείται πρόβλημα στην εξυπηρέτηση των δημοτών, και, σε περίπτωση που αυτό κρίνεται απαραίτητο, να λαμβάνουν μέτρα για άρση του εν λόγω προβλήματος, το κόστος των οποίων επιβαρύνει τα εν λόγω συστήματα.
6. Θέσπιση της υποχρέωσης του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για ανάπτυξη των κατάλληλων μηχανισμών ή διαδικασιών, με σκοπό την παροχή χρηματοδότησης και/ή παραχώρησης κινήτρων, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλοι ανεξαιρέτως οι κάτοχοι δημοτικών αποβλήτων θα μπορούν να διενεργούν χωριστή συλλογή αυτών απρόσκοπτα και χωρίς δυσανάλογο κόστος.
7. Περιορισμός του δικαιώματος του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να εκδίδει διατάγματα μόνο για τον καθορισμό των ελάχιστων τεχνικών προδιαγραφών του συστήματος «Πληρώνω όσο Πετάω».

8. Θέσπιση της υποχρέωσης των αρχών τοπικής διοίκησης για ενημέρωση του κοινού σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να διασφαλιστεί η παροχή αναλυτικής πληροφόρησης, σχετικά με θέματα που προβλέπονται στη σχετική πρόνοια των κανονισμών.
9. Διαγραφή της υποχρέωσης που προβλέπεται για παροχή πληροφοριών από τον κάτοχο δημοτικών αποβλήτων στην αρχή τοπικής διοίκησης σχετικά με την προέλευση, κατηγορία, ποσότητα, διαχείριση και προορισμό των αποβλήτων που κατέχει, ώστε η εν λόγω υποχρέωση να αφορά μόνο τους εμπορικούς κατόχους δημοτικών αποβλήτων.

Επιπρόσθετα, στο αναθεωρημένο κείμενο που υποβλήθηκε στην επιτροπή από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος προβλέπεται ότι τα Μέρη III και IV των προτεινόμενων κανονισμών που αφορούν επιμέρους ρυθμίσεις σχετικά με τη διαλογή στην πηγή, τη χωριστή συλλογή και τη μεταφορά, καθώς και με το σύστημα «Πληρώνω όσο Πετάω», αντίστοιχα, τίθενται σε ισχύ έξι (6) μήνες από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των τοπικών σχεδίων δράσης. Ωστόσο, στο πλαίσιο της συζήτησης των προνοιών του αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών, η επιτροπή εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με την εν λόγω πρόνοια, καθότι σύμφωνα με τη σχετική πρόνοια των κανονισμών οι αρχές τοπικής διοίκησης δύνανται να εκπονήσουν και να θέσουν σε ισχύ το τοπικό σχέδιο δράσης σε οποιαδήποτε ημέρα έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2023, με αποτέλεσμα, σε περίπτωση που οι αρχές τοπικής διοίκησης εκπονήσουν το υπό αναφορά σχέδιο εντός του χρονικού πλαισίου που τίθεται αλλά σε διαφορετική ημερομηνία εκάστη, η έναρξη της ισχύος των προτεινόμενων κανονισμών να είναι διαφορετική για την κάθε τοπική αρχή διοίκησης, γεγονός που εγείρει προβληματισμούς ως προς ενδεχόμενη παραβίαση της αρχής της ισότητας και της ασφάλειας του δικαίου.

Ως εκ τούτου, η επιτροπή με τη σύμφωνη γνώμη των εκπροσώπων του Τμήματος Περιβάλλοντος αποφάσισε ομόφωνα την τροποποίηση της σχετικής πρόνοιας των προτεινόμενων κανονισμών, ώστε τα Μέρη III και IV αυτών να τεθούν σε ισχύ την 30^ή Ιουνίου 2024.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στην αναφερθείσα ανωτέρω τροποποίηση του αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών, καθώς και στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις αυτού, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση έγκρισης των προτεινόμενων κανονισμών ο τίτλος τους θα τροποποιηθεί, ώστε να αναφέρεται ως «Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Διοίκησης) Κανονισμοί του 2022».

5 Ιουλίου 2022

ΑΦ/ΑΒ/ΓΧ/ΜΓ

Αρ. Φακ.: 23.03.058.087-2021